

De Natte Droom van Sjeekspier

De Natte Droom Van Sjeekspier

Huibert van der Meer

Auteur: Huibert van der Meer
Coverontwerp: Huibert van der Meer
Fotografie: AI gegenereerd
2024 - 2025 © Huibert van der Meer
Stolwijk
ISBN: 9789465204123

In theorie kan ik vliegen,
maar in de praktijk
neem ik altijd de trap.

Huibert van der Meer

Voor Jitske

Ik werd wakker, plat op mijn buik, ergens in een steeg die te veel water had geslikt. De kletterende regen klonk boven alles uit, een luid, drukkend geluid dat de stad in stukken leek te gaan breken. Ver weg klonk het verkeer als een onbestendig gezoem. Mijn kleding was doorweekt, de stof voelde als een tweede huid die niet meer paste. Ik had vaag het vermoeden dat ik hier eerder was geweest, maar dat was uitgesloten, ik zou een plek als deze onmogelijk vergeten kunnen zijn. Mijn hoofd bonkte en alles draaide, het was een wonder dat ik niet direct weer in slaap viel, of iets ergers. Ik voelde het, dat branderige, zware gevoel achter mijn ogen, de dreiging van iets wat op het punt stond te gebeuren. Ging ik overgeven? Er hing een hoogst penetrante geur in deze steeg, een soort mengeling van te vochtige, klammige kleding en, zij het heel vaag, de geur van vanillevla en zure melk. Maar nee, ik leek de inhoud van mijn maag toch binnen te kunnen houden. Wel verloor ik wederom het bewustzijn.

Toen ik voor de tweede keer ontwaakte, waren de straatstenen nog steeds nat van de regen en hing er ook nog steeds diezelfde nare geur. Ik zag, op en tussen de straatklinkers door, tal van minuscule meanderende riviertjes stromen, waarin bloed – mijn bloed – zich had gemengd, als een toevallige vlek die niet bij de rest van het plaatje hoorde. Terwijl ik langzaam overeind krabbelde, voelde ik het trekken in mijn hoofd, alsof ik zojuist was getroffen door een moker. Maar al snel twijfelde ik hierover. Had mijn hoofd überhaupt wel een

klap gehad? Ik voelde, heel vreemd, namelijk nergens een wond. Ik zag geen stukken van mezelf over de straatstenen verspreid liggen, geen hersens of delen van een brein die zo vaak in films uiteenspatten als plastic confetti. Er was niets, behalve de vloeistoffen die zich met elkaar verenigden op de straatklinkers, regen en bloed. Het verontrustte mij niet, kalmeerde mij juist eerder. De riviertjes leken de vorm aan te nemen van een stadsplattegrond, of een kaart met geheime routes naar verborgen schatten, antwoorden op essentiële levensvragen. Het leek een absurde poging van mijn lichaam, of beter van mijn bloed, om van alle chaos nog iets logisch te maken.

Misschien was ik wel nooit echt geraakt, was het bloed spontaan uit mij weggevoerd. Wellicht was het slechts het gevoel van een explosie in mijn hoofd, het idee dat alles op het punt stond uit elkaar te vallen, terwijl ik simpelweg niet meer in staat was te zien of te begrijpen hoe dat eruit zou moeten zien. De ogen werken via een systeem van beide hersenhelften. Als het was gebeurd zoals ik het me nu voorstelde, zou ik niets meer kunnen zien. Of misschien zou ik juist alles kunnen zien. Ja, dat was het: ik zag goddank nog wel iets, maar zeker niet alles...

Wat ik zag, veroorzaakte een vreemde, onheilspellende verwarring. Het einde van de steeg was niet te onderscheiden, alsof tijd en ruimte hier hun greep hadden verloren. Ik keerde mij om, hopen dat het andere uiteinde van de steeg mij een uitweg zou bieden, maar ook daar was in de verste verte geen einde te zien. Was dit een smalle doorgang die zich als een kronkelende slang dwars door een stad boorde, of bevond ik mij in een eindeloze spiraal van illusies, een gevangenis die zichzelf onafgebroken voortplantte?

Zonder ook maar een levend wezen tegen te komen, strompelde ik voort, uren achtereen, als een verloren ziel in een wereld die zich steeds verder aan mijn greep onttrok. De regen viel, koud en onophoudelijk, als een striemend afgietsel van het kwaad dat zich over de aarde uitstortte. Het leek wel of de hemelen zich met niets anders meer bezighielden dan mijn bestaan te verdrinken in een onophoudelijke neerslag.

De steeg was eindeloos, het had iets ongrijpbaars. Het einde was nergens, een onvoorstelbaar radeloos soort wanhoop begon zich als een zeepbel om me heen te vormen. De tijd was niet meer dan een ijl gebrom, het ene moment vloaide naadloos in het andere over. Wat was dit? Was ik in een droom beland? Een waanzinnige droom, wel te verstaan, waarin alles steeds absurder werd. Of was ik misschien al dood, verloren in een hel die zich zo subtiel als de regen om me heen had gesponnen? Was dit het hiernamaals? Een plek waar men niet uit kon ontsnappen, waar alles zich voortdurend bleef herhalen, maar zonder ooit te vervallen in iets dat enigszins houvast gaf. De gedachte kroop als een insect door mijn hoofd: het kon niet anders, ik was vast veroordeeld.

Maar voordat mijn gedachten zich verder konden verliezen in dit grijze moeras van somberheid, drong er plotseling iets door tot mijn bewustzijn: een schavend, hevig intens schurend geluid. Ik draaide mij om en daar naderde, werkelijk uit het niets, een meisje op een driewieler. Haar kleine pedalen kraakten, een passend geluid voor deze vergeten wereld. Ze droeg een felrood regenjasje, de capuchon ver over haar hoofd getrokken, zodat haar gezicht in de schaduwen verdween.

Ze glipte langs mij, als een schim die zich onzichtbaar maakt voor het oog. Haar blik rustte nergens, noch op de straat, noch op mij, degene die zij passeerde.

Ongeveer dertig meter verderop kwam ze tot stilstand en stapte zeer gehaast van de driewieler af. Het fietsje tuimelde op zijn kant. Daar, op de kille, glibberige straat, boog ze zich naar beneden. Haar lichaam kromde zich als een schaduw die zich uitstrekt naar de diepte. Haar handen grepen het vochtige metaal van een putdeksel vast. Met een geroutineerde beweging trok ze deze omhoog. En voor ik kon begrijpen wat er gebeurde, was ze verdwenen, weggezakt in de ruimte die ze zelf zojuist zo vliegensvlug had gecreëerd. De putdeksel viel met een doffe klap terug op zijn plek. Het leek nu wel alsof er in de seconden daarvoor volstrekt niets was gebeurd.

Ofschoon het kleutermeisje in haar rode regenjas reeds verdwenen was, lag haar driewieler nog roerloos op straat, niet

verder dan, pak 'm beet, zo'n dertig centimeter van de putdeksel vandaan. Ik vond het een fascinerend tafereel en focus-te mij er volledig op. Het roestige stuur stond in het water, dat steeds sneller uit de roostertjes van de putdeksel begon te stromen, en het piepende wiel scheen bijna te trillen in het sombere schijnsel van het flauwe licht dat ondergronds blijkbaar opeens ontstoken werd en nu langs de randen en door het centrale gat in het midden van de roestige putdeksel zich een weg naar buiten baande, bijna alsof het omhoog sijpelde.

Aan de andere kant van de steeg doemde ineens een man op. Rond de vijftig jaar oud, schat ik. Hij kwam in een haastige sprint mijn kant op, met de snelheid van iemand die ergens buitengewoon bang voor is, of juist op zeer dappere wijze verwoed tracht iets ongedaan te maken, iemand een helpen-de hand te gaan bieden, een held te zijn.

Wat mij meteen opviel was het lampje, een cirkel van licht die zich op zijn voorhoofd bevond, als een soort gestolen zon. Zo'n lampje, zoals men die draagt op campings, zodat men weet waar men loopt, als men in het pikkedonker hoopt niet te struikelen over een struik of een verloren schoen. De figuur had vier van dit soort lampjes op zijn hoofd: aan de voor-en achterzijde en aan beide zijkanten. Maar deze man was overduidelijk niet op zoek naar de weg, hij leek eerder op zoek naar een ontsnapping. Zijn ogen waren groot van angst, en zijn armen fladderden wild heen en weer boven zijn hoofd, alsof hij zich op die manier wilde afschermen van iets dat niet - nog niet - zichtbaar was, maar zonder twijfel dichterbij kwam.

'Hallo, meneer, mag ik u iets vragen?' trachtte ik met de vreemdeling te communiceren..

'Maak dat je wegkomt, de wals komt eraan!' brulde hij, zijn stem schor van paniek, de woorden gesmoord door de regen en het onheil dat erachter schuilging. Zijn stem kwam mij vaag bekend voor...

Ik had niet de tijd om zijn woorden te begrijpen, om te overdenken wat ik nou met deze boodschap moest. Voor ik een stap had kunnen zetten, was hij al uit zicht, verder de steeg in gedoken, alsof deze hem gulzig opslokte. Zijn gejaagde adem

viel weg in de muur van regen, en alles wat ik nog had, was dat malle lichtje op zijn hoofd, die aan de achterzijde, dat steeds vager werd, alsof het niet langer zijn last wilde dragen en uit eigen wil besloot voorgoed te doven.

Twintig, hooguit dertig seconden later, verscheen daar in de verte, in een langzame, onverstoorbare tred, de wals. Zo breed als de steeg zelf, of misschien nog breder; hij leek wel uit de grond te verrijzen. Het was een wals zoals je die kent van het asfalteren, groot, log en onwrikbaar, een meedogenloze machinerie die zich niets aantrekt van hoe kwetsbaar mensen zijn. Het was geen ding dat je kon ontwijken, geen voorwerp dat je zomaar kon laten begaan. Nee, dit was iets dat onomstotelijk kwam om te doden, om alles wat op zijn pad kwam onder zich te vergruizen.

Ik stond daar, stil, als een slappeling die het einde al had gevoeld voor het zich ook maar aandiende. Mijn benen waren bevroren, de straat leek zich om me heen samen te trekken, het geluid van de wals was al dichtbij, zo dichtbij dat ik het in mijn borst voelde trillen. Als ik bleef staan, dan was er geen ontkomen aan. De wals zou me onder zich krijgen, mijn lichaam zou platgewalst worden op de straatklinkers. Volkomen kansloos was ik. Zo onbeduidend als een vlieg onder de rol van een log, ijzeren wiel.

De gedachte aan mijn eigen onvermijdelijke ondergang was zo tastbaar dat het bijna lichamelijk pijn deed, het was alsof ik al in het slijk lag, platgedrukt door de wals met zijn brute, vernietigende kracht.

Opeens werd de putdeksel omhooggeduwd. Daaruit kroop het kleutermeisje, dat met haar verschijning onmiddellijk de directe ruimte om zich heen deed trillen. Haar blik, koel en doordringend, volgde eerst de naderende wals, die als een monster op ons af kwam, en daarna richtte zij zich tot mij. Haar ogen, helder en scherp, gleden over mijn verlamde lichaam, dat niet bij machte was een spier te verroeren. Het leek wel alsof zij in een oogopslag doorzag dat ik niet in staat was tot doortastend handelen. Ze bewees over meer menselijke snelheid in haar eenvoudige, doch doordachte bewegingen te beschikken dan ik ooit had kunnen opbrengen. Voordat

ik ook maar iets bewoog, want nog steeds stond ik als aan de grond genageld van de angst, had ze mijn hand al gegrepen - vast en doordringend - en trok me mee. Een wervelwind van onschuld en vastberadenheid was ze, onwerkelijk bijna. Zo snel als ze gekomen was, duwde ze me voor zich uit, en met een kracht die werkelijk onvoorstelbaar was, werd ik het gat in gegooid. De put dekte zich boven ons af met een doffe klap. En boven ons, het gruwelijke geluid van een driewieler die op meedogenloze wijze werd verpletterd, het gehuil van onschuldige mechanica die haar einde vond onder de brute kracht van de allesverwoestende en verpletterende wals.

Ik was veilig, of zo leek het tenminste. Opeens bevond ik me in een labyrint, een verwarde wirwar van gangen waarvan ik niet eens wist of ze ergens heen leidden, of ooit nog ergens zouden eindigen. En het kleutermeisje was ineens verdwenen, zoals meisjes in nachtelijke dromen dikwijls geneigd zijn te verdwijnen, op vluchtige, ongrijpbare en mysterieuze wijze. Ze had zich van mij afgewend, snel en stil, nog voordat ik haar had kunnen bedanken of zelfs maar een woord had kunnen uitspreken.

De gangen ademden een kilte die ik niet kon duiden, maar ook de verlichting was vreemd. Ledlampen, maar niet de gewelddadige, fel en wrede lampen die alles veroordelen tot een onnatuurlijke, bleke, fletse diarree van licht. Nee, deze gaven een uitzonderlijk warme, bijna bedwelmend zachte gloed. En toch voelde in deze lichtbundels ook alles onnatuurlijk, alsof ik mezelf moest afvragen of ik wel werkelijk hier was, of ik me werkelijk bewoog, of ik überhaupt wel bestond, of ik al wel geboren was. Zoals eerder in die benauwde steeg, waar ik op een gegeven moment ook volkomen gedesorïenteerd was, had ik geen idee welke gang ik nu moest inslaan. Welke keuze was juist? Welk pad voerde naar de oplossing, naar het einde? Het was allemaal volstrekt niet te vatten, nauwelijks te geloven.

En ik bleef maar door die eindeloze gangen zwalken, koortsachtig op zoek naar iets wat ik niet kende, een bestemming die ik me niet eens kon voorstellen. De gangen leken zich te vervormen, als waren ze niet meer dan een herinnering aan

iets dat ooit bestond. Iedere keer als ik een bocht nam, leek de ruimte zich achter mij weer te sluiten, alsof er geen uitweg was. Geen deuren die opengingen, geen ramen die licht naar binnen lieten...

Toen, uitgeput door de uren die ik in deze spiraal van niets had doorgebracht, zakte ik neer. Mijn lichaam was te zwaar, mijn geest te leeg. Onder een fletse ledlamp aan de muur, die zijn bedwelmende licht over mij heen stortte, liet ik me vallen. Het was niet meer dan een moment van pauze, een kortstondige illusie van rust. Als ik maar even stil kon zitten, even ademen, dan misschien zou ik mezelf weer hervinden.

‘Mezelf weer hervinden?’ De woorden rolden uit mijn mond, hard en scherp, als een uitdaging, alsof ik door deze uitspraak de deken van mijn vergetelheid zou kunnen oplichten. Maar was dat zo? Was ik nog wel te vinden? Was ik niet al op de een of andere manier verloren, hier, tussen de gangen? En mijn naam... Wat was mijn naam? Mijn hemel, ik was mijn eigen naam vergeten. Wie was ik? Wat deed ik? Wat waren mijn dromen en doelen? Was ik iemands geliefde, iemands vader misschien? Wie waren mijn ouders?

II

Ik moet ergens in dat labyrint van gangen weer in slaap zijn gevallen. Toen ik eindelijk mijn ogen weer opende, bevond ik mij in een ziekenhuisbed, het allerlaatste toevluchtsoord voor degenen die nog niet volledig geconsumeerd zijn door de dood. De kamer was klein, ik schatte een smerige vier bij vijf meter van onaangename ruimte, waarin ik misschien niet meer dan een tijdelijke voetnoot was, iemand die het leven nog niet opgaf, maar wie ging zeggen hoelang dat nog kon duren? Aan mijn linkerzijde stond apparatuur, als ijzige monsters die hun tentakels in mijn vlees hadden geslagen. De doordringende piepjes van de hartslagmeter waren als een cynische melodie, een monotone herinnering aan het feit dat ik, ondanks alles, nog niet was opgegeven door de wrede hand van het lot. Goddank leefde ik tenminste nog...

Opeens, zonder dat er enig geluid aan voorafging, ging de deur van de kamer open. Hier kwamen geen mensenhanden aan te pas, het werd gedaan door een onpersoonlijke doch zeer efficiënt werkende automatische deurhendel. In de deuropening stond een vrouw in verpleegstersuniform, haar houding zo recht en onwrikbaar als het witte linnen dat haar omhulde. Ze stapte binnen, haar schaduw viel over de vloer, en liep met vaste tred naar het voeteneinde van het bed waarin ik lag, vastgeketend, vastgehouden, onverschillig voor alles. Ze pakte een clipboard, een object dat een zekere zakelijke afstand met zich meebracht, en daarna een balpen, die ze met een merkwaardige vanzelfsprekendheid tussen haar vingers draaide. Haar blik richtte zich op mij, maar wat ik daar

las was niet een glimlach, zoals het aanvankelijk leek, maar eerder de vermindering van een glimlach. Nee, ze deed geen poging om iets menselijks uit te drukken. Haar ogen waren koel, zakelijk, zoals de kamer, zoals het bed waarin ik lag, zoals alles in deze ruimte. Geen woord van medelijden, geen aarzeling. Ze ging recht op haar doel af, zonder enige vorm van twijfel. Wat is uw naam, meneer?' vroeg ze, haar stem strak, maar zonder enige belangstelling voor mijn antwoord. Ze vervolgde meteen: 'U heeft geen ID. U weet dat het verplicht is, om die altijd bij u te dragen?' Haar blik werd strenger, maar niet op de manier die je zou verwachten van iemand die werkelijk bezorgd is. Nee, het was de strengheid van iemand die louter en alleen de regels volgde, zonder ruimte voor menselijke afwijking. 'U bent', ging ze in sneltreinvaart door, 'bewusteloos aangetroffen in het eerste gangenstelsel. U weet dat dit verboden terrein is voor burgers?' Haar woorden vielen als stenen in de ruimte, koud en hard. 'Uw naam graag', vroeg ze, sprekend op nog strengere toon.

'Ik moet u helaas het antwoord schuldig blijven', antwoordde ik fluisterend. En de stilte die direct hierop volgde, was veel meer dan een gewone stilte, deze was van een kille, beklemmende leegte, die zich uitstrekte over alles, die de ruimte vulde met een voelbare spanning. Ik had het idee dat ze domweg geen genoeg nam met dit antwoord. Even flitste het door mijn gedachten dat zij misschien wel een zweep tevoorschijn zou halen, en ik, volledig weerloos, vastgeketend aan die piepende apparaten, door haar ging worden gestraft. Daar, in dat bed, dat een graf leek te zijn waaruit geen ontsnapping mogelijk was, zou zij mij zonder pardon een flinke afranseling geven. Intussen was ze vlak voor mij komen staan, haar armen over elkaar heen geslagen, ongeduldig met haar afzichtelijke Crocs aritmisches op de akoestische linoleum vloer tikkend. Haar lippen, strak op elkaar geperst, fluisterden: 'Je naam, zeg me gewoon je naam. Dat is alles wat ik van je vraag. Geef gewoon antwoord. Dit is niet zoals het zou moeten zijn.' Het leek er even op dat ze ter plekke op tilt ging slaan.

Het idee dat ik besta of niet besta, raasde werkelijk door mijn gedachten. Tegelijkertijd voelde ik aan heel mijn hoofd

dat het op het punt stond ten prooi te vallen aan een irrationele uitbarsting van angst. Om hulp schreeuwen, in het gelaat van de verpleegster spugen,- dat soort dingen. In een ultieme poging om de onvermijdelijke straf van die verschrikkelijke verpleegster te ontlopen, trachtte ik met een theatrale flair haar vraag te beantwoorden: 'Zijn of niet zijn, dat is de vraag. Shakespeare, aangenaam met u kennis te mogen maken.' Een absurde wending van het gesprek, zoals feitelijk alles op dat moment absurd was. Ik hoopte erop dat deze onverhoedse flair ook een radicale wending in mijn gemoedstoestand te weeg zou brengen, maar die hoop ebde eigenlijk op datzelfde moment meteen weer weg.

Ze keek me aan, onbewogen, haar balpen tikte - wederom tenenkrommend aritmisches - tegen de bovenkant van het clipboard, een geluid dat als een ijzeren klok door de kamer galmde.

'Sjaak Spier?' vroeg ze, over haar leesbrilletje heen kijkend, terwijl haar argwanende blik boekdelen sprak. Het liefst had ze mij inderdaad met een zweep bewerkt, zoveel was wel duidelijk.

Ik keek haar aan, even flink in de war gebracht door haar dommigheid, maar tegelijkertijd wel degelijk ook angstig, wanhopig, en corrigeerde: 'Nee, het is Sjeek, geen Sjaak. En eigenlijk aan elkaar geschreven.'

'Goed dan, aan elkaar, wat u wilt. Eén woord dus', verzuchtte ze, waarna ze vervolgens driftig op het aan het clipboard bevestigde A4-tje begon te schrijven. Op dat moment ging er een pieper af in een van de zakken van haar uniform. Blijkbaar was zij elders nodig, want zonder een woord draaide zij zich om, hing het clipboard aan het voeteneind van het bed en beende in allerijl de ruimte uit.

De stilte die vervolgens viel, stelde mij in staat het een en ander te overpeinzen. Hoe kon ik uit deze hachelijke situatie ontsnappen? Hoezeer ik ook mijn best deed om alles te relativiseren, om grip te krijgen op de realiteit die zich steeds verder aan me onttrok, ik wist dat het niet zou helpen. Het was een strijd die ik al bij voorbaat leek te gaan verliezen. Ik was beland in een wereld waarin ik vrijwel niets zelf kon beslissen,

waarin ik was overgeleverd aan een systeem dat ik vooralsnog volstrekt niet doorgrondde.

Later, want men gunde mij een aantal uren rust, begon ik mij serieus af te vragen of ik al mijn hele leven onderdeel had uitgemaakt van dit uiterst beklemmende systeem. Want ik wist het werkelijk niet, hoe wanhopig ik ook in de krochten van mijn brein op zoek was naar herinneringen. Leefde ik altijd al in dit afschuwelijke systeem, of was ik er, als een onbeschreven blad, min of meer geheel toevallig in verzeild geraakt? Was dit de consequentie van een onbeduidende handeling, een verkeerde en ondoordachte keuze, of was het pas nadat ik die klap op mijn hoofd had gekregen en urenlang in die kletsnatte steeg had liggen stinken, dat dit absurde lot mij nu trof. Was ik wel daadwerkelijk hier, gevangen in deze krankzinnige scène? Want tja, ook daar twijfelde ik voortdurend aan. Er hing een mist over mijn verleden, die de scherpe lijnen van oorzaak en gevolg steeds waziger maakte. Toch had ik eveneens het gevoel dat ik al heel lang in deze wereld was, dat ik altijd al hier had moeten zijn...

Uren later keerde de verpleegster terug, vergezeld van een mannelijke collega. In schril contrast met haar onpersoonlijke aanwezigheid, de nonchalance waarmee zij zonder enige introductie eerder haar werk verrichtte, stapte hij zonder enige aarzeling naar mijn bed. Hij stak zijn hand uit, als een automatisme, en zei met een vreemde glimlach die maar ternauwernood door zijn lippen heen leek te kunnen breken: 'Goedenavond, ik zal mij even aan u voorstellen. Mijn naam is dokter Lootvool, Kasper Lootvool.'

Zijn woorden kwamen aan als een onverwachte klap, een klank die te veel deed denken aan een misplaatste komedie, een grotesk toneelspel. K. Lootvool? Onmogelijk. Een volstrekt misplaatste en smakeloze grap van de scenarist in wiens script ik blijkbaar terecht was gekomen. Ik slikte de ironie weg, het was te absurd voor woorden. 'Sjeekspier', stamelde ik, en ik schudde zijn hand als was het een loden gewicht. 'Het is mij een genoegen. En ik neem aan dat u, meneer Lootvool, mij eindelijk het verhaal zult vertellen: waar

ben ik hier precies, hoe ben ik hier gekomen, en vooral, hoe lang moet ik blijven?’

Een onnozele lach ontsnapte hem. ‘Nou, nou, tut tut, tjonge, u bent wel erg rap van tong, heer Sjeekspier.’ Zijn toon was dat van een opdringerige clown, iemand die zijn rol te graag vertolkte. Hij liet mijn hand los, het ritueel van de begroeting was blijkbaar beëindigd. ‘Wij willen dat u eerst aan ons wat vragen beantwoordt.’ Zijn blik gleed naar de verpleegster, die naast hem stond, een glimlach op haar lippen die te veel weg had van minachting. Er leek iets bij te zijn dat ik niet begreep, maar dat had ik inmiddels wel geleerd: het ontglipte me voortdurend, datgene wat ik moest weten.

Urenlang werd ik die avond en nacht door Lootviool en de verpleegster verhoord, een marteling van woorden die mij meer dan eens het gevoel gaven dat ik in een vervormde realiteit was beland. De vragen kwamen in een eindeloze stroom, maar telkens weer ontbrak het mij aan antwoorden. Ik vertelde hen dat ik geen flauw idee had hoe ik in dat gangenstelsel terecht was gekomen. Sterker, ik wist van het bestaan ervan niets af. Waarom ik geen identificatie bij mij droeg? Ook dat was mij volkomen onbekend. Mijn naam, die als een holle, niet te verstane echo door mijn gedachten galmde, was ik vergeten,- maar ik verzwegen het, besloot in plaats daarvan voortaan Sjeekspier te heten. Zo’n naam zou ongetwijfeld minder vragen oproepen, gokte ik, dan het feit dat ik mijn naam niet meer wist. Het had geen zin om hen te vertellen over het kleutermisje in haar rode regenjasje, dat voortdurend door mijn gedachten flitste. Ze deed me denken aan een meisje uit een film, een scène in Venetië misschien, maar het was niet meer dan een geblurde herinnering, een scène waarop ik niet langer kon scherpstellen. Mijn geheugen was onherstelbaar beschadigd, dat wist ik in elk geval heel zeker.

Naarmate de tijd voortschreed, begon de vermoeidheid zich meester van mij te maken, de helderheid van mijn denken vervaagde, als een doek dat over een vervormd schilderij werd getrokken. In de schemerzone tussen droom en werkelijkheid zag ik hoe Lootviool begon te jongleren met mensen-

schedels, een macabere choreografie waar, zo lichtte de arts en passant toe, hij al jaren zeer intensief aan werkte, terwijl de verpleegster, die mij voortdurend in de gaten hield met een bloeddorstige, goedkope, huiveringwekkende horror filmachtige blik, haar tanden zette in een kloppend hart dat ze uit een kast tegenover mijn bed had gehaald. Het was absurd, grotesk, en tegelijk zo klaar als een klontje: mijn geest begon steeds ernstiger te verwarren. Alles verloor zijn betekenis en toch was ik mij in die vervormde werkelijkheid volledig bewust van mijn kwetsbaarheid, van mijn langzaam maar zeker vervagende bestaan.

Het laatste dat ik mij herinner is dat de verpleegster mij met een bebloed gelaat een injectie toediende, ondertussen schaterlachend vanwege het feit dat Lootvool per ongeluk een schedel op de vloer liet vallen, die vervolgens uiteenspatte in ontelbaar veel scherven die op hun beurt metamorfoseerden in zwarte vogels die krijsend door de kamer begonnen te fladderen. Een hels kabaal, al met al. Het goedje in de injectiespuit was een nogal zwaar verdovingsmiddel, dat voelde ik meteen, want ik gleed weg, razendsnel, er was geen houden aan, ik hoorde nog steeds de zwarte vogels krijsen. Maar er kwam iets doorheen, een geluid dat aanzwol. Ja, ik begon het langzaam maar zeker te herkennen, dit geluid. Het was overduidelijk dat van een hond. Er blafte een hond in de verte...

III

‘Wakker worden, mister!’ riep ze, haar stem scheurde door de stilte van het schuurtje. Toen ik mijn ogen opende, zag ik dat ze een hooivork vasthield. Achter haar stond een hond in de deuropening, blaffend, grommend en kwijl dat met liters tegelijk uit zijn bek leek te lopen. Ze stond over me heen gebogen, haar ogen zo scherp als de punt van een revolver. Mijn hemel, waar was ik nu weer beland?

‘Wakker worden, mister’, herhaalde ze, haar toon nu grimmig, alsof ze niet van plan was om lang te wachten. Maar ik was al bezig wakker te worden, dat zag ze toch wel? Hoe kon ze het niet zien?

Ik mompelde iets, maar het was zelfs voor mezelf onverstaanbaar, laat staan dat deze dame er ook maar iets van begreep.

De zon brandde door de kieren van het schuurtje, het stof dwarrelde in de lucht, zoals je dit in filmscènes vaak zo prachtig uitgebeeld ziet worden, maar waarbij je je dan tegelijkertijd bedenkt dat dit prachtige effect alleen maar bereikt kan worden met een hele batterij aan lampen achter het desbetreffende decor.

Ik wilde het liefst een gesprek aangaan met deze dame, ik schatte een boerin, maar eerst moest ik proberen mijn gedachten te ordenen. Viel niet mee, want de helse pijn in mijn hoofd was als het gezang van een coyote in de verte: onheilspellend en doordringend. En nog steeds stond ze daar, met de hooivork in de aanslag, de hond nog steeds blaffend, alsof alles wat er was, een soort test was. Een test die ik pas zou

begrijpen als ik weer gewoon op beide benen tegenover haar stond en zij die hooivork terzijde had gezet.

‘Wat doe je in mijn schuur, cowboy? Heb je hier de nacht doorgebracht? In het stadje vijftien mijl verderop zijn daar voldoende mogelijkheden voor. Drie hotels. Hier ben je een ongewenste indringer op mijn ranch.’

Als er hier buiten echt tientallen filmlampen stonden opgesteld en ik eigenlijk gewoon op een set van een western film had liggen slapen, dan moest ik toegeven dat deze dame de rol van boerin op een ranch best overtuigend speelde. Wellicht had ze haar rol nog perfecter gespeeld als ze haar charmante decolleté nog iets nadrukkelijker had ingezet. Maar natuurlijk ging ik een dergelijke gedachte niet te berde brengen, ik had immers geen flauw idee hoe de verhoudingen tussen de verschillende seksen in deze wereld waren. En erg veel tijd om hier écht achter te komen was er vooralsnog niet geweest.

‘Cowboy!’ herhaalde ze.

Ik wilde mij met alle liefde voor de volle honderd procent in mijn rol storten, maar het probleem was dat ik mijn tekst niet kende.

‘Cowboy’, klonk het nu ineens luider. ‘Ik stel je de vraag nog één keer.’

Cowboy? dacht ik, terwijl ik plotseling gewaar werd van de kleding die ik aanhad: een cowboyhoed, een geruit blauw overhemd, een leren jasje, een strakke jeans, twee pistolen aan mijn heupen, en de coolste boots die je je maar kunt voorstellen.

Ze liet het toe dat ik voorzichtig overeind krabbelde en weer op beide benen kon staan.

‘Doe geen gekke dingen’, siste ze, de hooivork dichter richting mijn keel bewegend.

‘Echt geen idee wat ik hier in je schuur doe, of hoe ik hier terecht ben gekomen’, begon ik ineens te ratelen, mijn woorden kwamen in een stroomversnelling. ‘Maar geloof me, ik wil je geen kwaad doen, dus zou je die hooivork misschien een beetje lager kunnen houden, ik bedoel: een beetje bij mijn keel vandaan?’

Net toen ze iets wilde zeggen, klonk er in de verte hoefgetrappel, steeds dichterbij komend. De geluiden werden luider, haar blik alerter. Ze liet de hooivork vallen, keek snel naar de deur en siste: 'Blijf hier. Geen beweging, geen geluid. Je komt pas naar buiten als ik zeg dat het veilig is. Als ik gelijk heb en weet wie eraan komt, en ze ontdekken dat jij hier bent, dan ben je je leven niet meer zeker. Duidelijk?'

'Duidelijk', antwoordde ik knikkend. 'Maar mag ik weten hoe jij heet?', vroeg ik.

'Eerst jij', antwoordde ze glimlachend.

'Sjeekspier', zei ik. En ja, het klonk eigenlijk best lekker om die naam uit te spreken. 'En jij dan?' vroeg ik.

'Betty', fluisterde ze, waarna ze haar hond, Billy, riep en het beest beval haar te volgen. In een soepele beweging sloot ze de deur achter zich, terwijl het zonlicht nog steeds door de kieren naar binnen sneed.

Ik kneep mijn ogen samen en gluurde door een spleet in de deur. Daar kwamen ze, vier ruiters, langzaam naderend. De boerin die me net nog onder bedwang had weten te houden met een hooivork, stond nu daar, recht tegenover hen. Alleen, maar niet helemaal. Haar hond Billy stond trouw en onverschrokken naast haar, zijn blik gericht op de ruiters die nu dichterbij kwamen. Ze zagen er niet bepaald uit als de vriendelijke soort.

Eén van de ruiters stapte van zijn paard en begon tegen de boerin te schreeuwen, zijn stem vol dreiging. Hij kwam dichterbij, maar de hond sprong meteen tussen hem en zijn bazinnetje in. Hij gromde diep, zijn spieren gespannen, klaar om de cowboy naar de strot te springen. Maar, zoals ik al had voorvoeld, hij was niet bepaald van de vriendelijke soort, trok zijn revolver en schoot de hond door zijn kop.

De boerin stortte zich op haar dode hond, haar handen trilden terwijl ze zich over het levenloze lichaam boog. Ze begon luidkeels te jammeren, haar gehuil klonk als een wanhopig kreunend geluid, een hartverscheurende uiting van pijn en verlies.

Een andere ruiter was intussen ook van zijn paard afgestegen en hij liep op de boerin af. Ruw sleepte hij haar aan haar

haardos bij de dode hond vandaan en begon haar daarna als een dolle te slaan en te schoppen.

Ik kon het niet langer aanzien, de twee revolvers in de holsters op mijn heupen leken te schreeuwen om getrokken te worden. Maar de woorden van de boerin echoden nog in mijn hoofd: ik mocht de schuur niet verlaten, niet voordat zij zei dat het veilig was. Ze had het mij met klem gezegd. De vraag was alleen: zou zij ooit nog in staat zijn om dit ook daadwerkelijk tegen mij te zeggen? Of was het al te laat?

Ik kon niets meer volgen. Samen met de cowboy die eerder de hond had neergeschoten, werd de boerin zo ver weggesleurd dat ik ze door de kier in de gesloten schuurdeur niet langer kon zien. Alles wat overbleef was het geluid van hun stappen, langzaam vervagend in de stilte die volgde.

Ik vermoedde dat de twee haar naar het woongedeelte van de ranch hadden gesleept. Ik had het huis zelf nog nooit gezien, maar ik stelde me voor dat het een ruime, robuuste woning moest zijn.

De twee ruiters die achterbleven, waren nog steeds goed zichtbaar door de kier in de schuurdeur. Ze waren afgestegen en zaten tegenover elkaar op de zandgrond, op zo'n meter of tien van Billy's levenloze lichaam. Ze lachten, alsof ze aan een gezellig uitje deelnamen. Tussendoor dronken ze af en toe uit een veldfles, waarschijnlijk gevuld met vuurwater.

Het maakte me woedend, hun vrolijkheid, terwijl ze donders goed wisten dat hun maten iets aan het doen waren wat het daglicht niet kon verdragen. Ik draaide me weg, wilde daar niet langer als een stille getuige staan, die zich liet verteren door nijd. Als een automatisme trok ik de revolvers uit de holsters op mijn heupen, stopte ze snel weer terug, trok ze opnieuw en liet ze draaien in mijn handen. Wat was dit? Hoe was dit mogelijk? Hoe kon ik zo snel en handig zijn met die vuurwapens? Was ik wellicht een revolverheld? Een desperado, sneller dan de rest, altijd klaar voor de strijd die zich kon aandienen?

Ik opende de schuurdeur en stapte naar buiten. Er was geen rij van felle filmlampen die het schuurtje van alle kanten ver-

lichtten, alleen de zon, de brandende koperen ploert, die het hele toneel in zijn greep had.

Ik floot een kort deuntje, gewoon om de aandacht van de twee drinkende cowboys bij het kadaver van Billy te trekken. Ze schoten allebei overeind en grepen meteen naar hun revolvers. Zonder dat ik erover na hoefde te denken – het gebeurde haast vanzelf, als een reflex – had ik mijn eigen revolvers getrokken en waren beide cowboys al uitgeschakeld, nog voor ze hun wapen konden richten. Sterker, nog voor ze hun revolvers hadden getrokken.

Door het rumoer van de schotenwisseling waren de twee andere cowboys naar de plek gekomen waar hun twee maten nu bewegingloos lagen.

Ik zag rechts het woongedeelte van de ranch, dat een stuk kleiner was dan dat ik het mij eerder had voorgesteld, maar er desalniettemin zeer vriendelijk uitzag. Ik vroeg me in een flits af of de boerin nog wel leefde, want van haar was vooralsnog geen glimp te zien.

De cowboy die eerder de arme boerin op zo'n rigoureuze wijze van haar hond wegsleurde, liep tergend traag in mijn richting. Zijn kompaan keek van een afstandje toe, gniffelend, alsof hij naar een spannende film stond te kijken.

'Wat is je naam, cowboy?' brulde mijn tegenstander, zijn stem vol minachting.

Hoe vaak was deze vraag me al gesteld? Ik besloot hem geen antwoord te geven, maar antwoordde brutaal: 'Ik ben niemand, de man die jou gaat omleggen.'

'Weet je wel wie ik ben?' vroeg hij, zijn handen al vlak boven de kolven van zijn revolvers, nog zo'n twintig meter van me verwijderd.

Ik schudde kalm mijn hoofd, ik had dan ook geen flauw idee.

'Ik ben de revolverheld die bekendstaat als Jimmy Fast', schreeuwde hij, zijn woorden scherp en dreigend. 'Dit gaat je einde worden, man zonder naam.'

Ik grinnikte hautain en op het moment dat hij zijn revolvers wilde grijpen, had ik hem al geveeld. Wederom bewees ik een bliksemsnelle schutter te zijn. Er viel nog maar een opponent te verschalken. En die liep op mij af, terwijl hij met zijn han-

den begon te applaudisseren. Zijn stem klonk luid en vol zelfvertrouwen: 'Sneller dan Jimmy Fast, heel knap. Maar nu sta je tegenover Jimmy Even Faster, zijn jongere en veel snellere broer. En ik zeg je een ding, vriend: wie aan mijn familie komt, komt aan mij.'

Minutenlang stonden we daar, oog in oog. Ik weet niet of het mijn verbeelding was, maar van verre leek ik ineens een op een trompet gespeelde melodie te horen aanzwellen. En er woei een wind, die van alles door het luchtruim slingerde, maar uiterst vertraagd. Ja, het was alsof deze spannende scène zich in slow motion afspeelde. Van alles schoot door mijn hoofd: de steeg, het meisje op haar driewieler, de put, het gangenstelsel, het ziekenhuis, de verpleegster, dokter Lootvool en Betty. Het voelde alsof ik afscheid aan het nemen was. Mijn leven, althans het zeer korte gedeelte dat ik mij sinds de steeg wist te herinneren, werd als een film voor mijn ogen afgespeeld,- kort, beknopt, zonder al te veel gebeurtenissen, waarin geen glimp van liefde te zien was, geen vriendschappen, geen enkele intimiteit.

Hij was vele malen sneller dan ik, deze Jimmy Even Faster. Een perfecte naam voor een man die alles wat ik dacht zo goed te kunnen, met een paar simpele bewegingen had overtroffen. Dit was dan het einde, het snelle einde van mijn carrière als revolverheld. Mijn lichaam kon het niet bijbenen, mijn handen voelden traag en moe, en ik voelde drie kogels mijn borstkas binnendringen. Het was alsof het hele universum zich omdraaide en ik achterover viel, het leven in een onafwendbare stroom uit mijn lichaam wegvloeide. En alles gebeurde nog immer in slow motion. Het was alsof ik mijn eigen ondergang bekeek, een film die ik nooit had willen zien, maar die zich nu in al zijn beklemming afspeelde, terwijl ik viel, viel, viel... Mijn ogen zagen de wereld verdwijnen. Mijn laatste seconden, misschien tienden van seconden, gleden als vloeistof door mijn handen, maar er gebeurde iets,- iets dat ik niet kon plaatsen. Daar, te midden van het duistere, onverbiddelijke moment, hoorde ik een vrouwenstem. Zacht, maar duidelijk genoeg om door te dringen, als een echo die door de tijd heen kwam. Was het een herinnering, of was het een halluci-

natie van mijn stervende brein? En wie was het die ik in mijn laatste ademtocht hoorde? Mijn moeder? Was het haar stem, de stem die ik bijna vergeten was, de stem van een tijd die mij zo abrupt was ontnomen?

'Mama!' riep ik. Of was het een roep die zich alleen maar in mijn hoofd voltrok, riep ik niet echt iets. Maakt het lichaam, als het sterft, dan stoffen aan die ons hallucinaties bezorgen, die onzichtbare dingen, die ons laten zien wat niet meer te zien is, of ons laten horen wat niet meer gezegd kan worden? Ik vroeg het me af, daar, op dat moment, toen alles, zelfs de tijd, een fractie van zichzelf leek te zijn, een door de ruimte getrokken draad die steeds dunner werd. Ik nam aan dat het zo moest zijn, dat die stoffen, die zich als een soort anonieme boodschappers in mijn bloedbaan bevonden, de oorzaak waren van de beelden die zich in mijn brein begonnen af te tekenen, die ongrijpbare beelden waaraan ik betekenis wilde geven. Maar tijd, tijd om dit te onderzoeken had ik niet meer, dat wist ik met een soort fatale zekerheid. En dat irriteerde me. Niet de pijn, niet de onvermijdelijkheid van wat komen zou, maar dit, deze wroeging, dat ik nooit meer zou weten, nooit meer zou kunnen begrijpen wat mijn lichaam nu precies aan het doen was, dat ik zo dicht bij het einde stond en toch in het duister tastte, alsof ik niet eens het recht had dat te mogen weten. Het maakte me boos, het frustreerde me, ik moet het bekennen, alsof het de laatste uitdaging was waar ik niet in wist te slagen, de laatste vraag waar ik geen antwoord op zou krijgen.

En daar hoorde ik weer die onbekende vrouwenstem.

Ik luisterde naar haar stem, die zachte, fluisterende neigingen van geluid die uit haar mond ontsnapten, een soort feeëriek gemurmel dat, onmerkbaar maar volmaakt, mij in slaap wiegde, me in haar diepe wereld liet glijden, waarin de tijd geen grip meer had, waarin alles, alles in haar was, haar adem, haar aanwezigheid, het ritme van haar hart, zodat ik me in die stilte waande, in dat enige moment dat geen begin en geen einde kende, en ik vertoefde in het vruchtwater dat me omhulde als een moedershand die zich om een pasgeborene sluit, terwijl ik, als een halfbewust wezen, door de statie-